

บทคัดย่อ

การศึกษาโซ่อุปทานการค้าในเส้นทางภาคเหนือตอนล่าง ประเทศไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว - สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม-เขตปกครองตนเองกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นการศึกษาประสิทธิภาพโซ่อุปทานการค้าของสินค้าที่มีอุปสงค์จากเส้นทางการค้าดังกล่าว และเป็นสินค้าที่มีศักยภาพในพื้นที่จังหวัดเลย อุดรดิตถ์ และน่าน ซึ่งประกอบด้วยสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้ากลุ่มเกษตร (มะม่วง สับปะรด มะขามหวาน ทูเรียน และยางพารา) และการท่องเที่ยว โดยทำการศึกษาอ้างอิงแบบจำลอง SCOR Modelซึ่งจะทำการศึกษาโซ่อุปทาน 5 กระบวนการได้แก่ การวางแผน การจัดหา การผลิต การขนส่ง และการส่งกลับอีกทั้งทำการศึกษาศูนย์กระจายสินค้าที่เหมาะสมบนเส้นทางการค้าดังกล่าว

ผลการศึกษาโซ่อุปทานการค้าแต่ละกลุ่มสินค้าบนเส้นทางการค้าดังกล่าวตามกระบวนการของแบบจำลอง SCOR Model พบว่าผู้ประกอบการสินค้าอุปโภคบริโภคส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผนการจัดการโซ่อุปทาน โดยสินค้าทั้งหมดจะจัดหามาจากผู้ผลิตในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากนั้นจะนำมาแยกบรรจุตามความต้องการของลูกค้า (ผู้ประกอบการ สปป.ลาว) ส่วนการส่งมอบผู้ประกอบการชาวลาวจะเป็นผู้ขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ โดยสินค้าทั้งหมดที่ผ่านด่านท่าลี่และห้วยโก๋นจะกระจายในพื้นที่แขวงไซยะบูลีและหลวงพระบางเท่านั้น ผู้ประกอบการกลุ่มสินค้าเกษตรโดยเฉพาะเกษตรกรยังไม่มีการวางแผนโซ่อุปทาน โดยสินค้าเกษตรเกือบทั้งหมดที่ศึกษายังไม่มีการส่งออกบนเส้นทางที่ศึกษา มีเพียงมะม่วงบวมที่ส่งไปยัง สปป.ลาว บางส่วน และทูเรียนอุดรดิตถ์ที่ส่งไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยใช้เส้นทาง R9 และ R12 อย่างไรก็ตามสินค้ากลุ่มเกษตรโดยเฉพาะผลไม้ถือเป็นสินค้าที่มีโอกาสบนเส้นทางการค้าที่ศึกษา เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีอุปสงค์จากยังสาธารณรัฐประชาชนจีน การท่องเที่ยวก็เช่นกันผู้ประกอบการยังขาดการวางแผนโซ่อุปทาน อีกทั้งปัจจุบันยังไม่มีการท่องเที่ยวในเส้นทางที่ศึกษาการท่องเที่ยวในปัจจุบันยังคงเป็นเพียงการเชื่อมโยงในเขตพื้นที่ไทยและ สปป.ลาว เท่านั้น ซึ่งจากการสำรวจพื้นที่พบว่าการท่องเที่ยวถือได้ว่ามีโอกาสเนื่องจากตลอดเส้นทางมีจุดที่จะสามารถพัฒนาสำหรับการท่องเที่ยวได้ อีกทั้งมีทัศนียภาพที่สวยงามตลอดเส้นทาง

ในการคัดเลือกศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าของโซ่อุปทานการค้า ในเส้นทางภาคเหนือตอนล่าง ประเทศไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว - สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม- เขตปกครองตนเองกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยแบ่งตามลักษณะของสินค้า 4 ชนิด คือ ยางพารา สินค้าเกษตร(ผลไม้) สินค้าอุปโภคบริโภค และเมืองท่องเที่ยวหลัก โดยใช้หลักการวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจแบบจุดศูนย์กลาง (Center of Gravity) และวิเคราะห์เชิงลำดับชั้น (AHP) สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ศูนย์รวบรวมและแปรรูปยางพารา คือ จังหวัดเลย 2) ศูนย์กระจายสินค้าเกษตร(ผลไม้) คือจังหวัดพิษณุโลก 3) ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าอุปโภคบริโภคใน สปป.ลาว คือแขวงไซยะบูลี และ 4) เมืองท่องเที่ยวหลักใน สปป.ลาว คือ แขวงหลวงพระบาง

ในพัฒนาโซ่อุปทานการค้า นอกจากผู้ประกอบการจะต้องพัฒนาการจัดการโซ่อุปทานของตน โดยเฉพาะการวางแผนโซ่อุปทานแล้ว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าบนเส้นทางการค้าดังกล่าวก็ควรที่จะได้รับการพัฒนาด้วย โดยเฉพาะสภาพผิวถนนและจำนวนช่องทางการจราจรควรได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก

Abstract

The study of Trade supply chain in the northern route of Thailand - Laos PDR - The Socialist Republic of Vietnam - Guangxi Zhuang Autonomous Region, studies about trade supply chain efficiency of the on demanding goods from mentioned routing. Those goods are efficient and found in Loei, Uttaradit and Nan which includes consumer goods, agricultural goods (mango, pineapple, sweet tamarind, durian, and rubber products) and the tourism. The study basically relies on the SCOR Model and the goods distribution center which are appropriate for the mentioned routing.

The study of the trade supply chain of each type of consumer goods with SCOR Model finds out that most of the entrepreneurs have no plan to manage the supply chain by with the whole goods are provided from the manufacturer in Bangkok Metropolitan Region. Then, they are categorized and contained as of customers' demand (entrepreneurs in Laos PDR). The international delivery is handled by Laos entrepreneurs through Tha Li and Huay Khon border and some to Xayabuli and Luang Prabang. The agricultural entrepreneurs group mostly has no supply chain plan yet. The whole studied agricultural goods have not been exported on the mentioned route. There's only some Bu Hom mango exported to Laos PDR and the durian from Uttaradit exported to People's Republic of China on R9 and R12 route. However, there is an opportunity for the agricultural goods since it has the demand from People's Republic of China. There is neither plan in tourism chain supply, nor journey path. Only the connecting route between Thailand and Laos PDR is found. The tourism is potential because the scenery is pleasant and has a chance to improve.

To select the center of the goods trade supply chain distribution center in the mentioned route is categorized into four kinds as rubber tree, agricultural goods (fruit), consumer goods and the main tourist attraction cities by using the analysis principle of Center of Gravity and the *Analytic Hierarchy Process(AHP)*. It can be summarized as follows; 1) The gathering and transforming center of the rubber is in Loei 2) The center of agricultural goods distribution is in Phitsanuloke 3)The Distribution center center in Laos PDR is in Xayabuli 4) The center of tourist attraction in Laos PDR is in Luang Prabang.

In the development of trade supply chain. In addition, operators will need to improve their supply chain management. Especially supply chain planning and trade

facilitation on the route. It should be developed as well. Especially the condition of the road surface and traffic lanes should be developed first.